

Doc. MgA. Libuše Tichá, Ph.D.

Posudek oponenta

Bc. Monika Bukačová

Klavírní hra v rozvoji hudebnosti a v hudebně pohybových činnostech

Autorka se v diplomové práci zabývá klavírní hrou v rozvoji hudebnosti a v hudebně pohybových činnostech. Motivací k volbě tohoto tématu jí byl osobní vztah jak ke klavírní hře, tak k hudebně pohybovým činnostem. Jak uvádí v závěru, oběma těmito aktivitám se věnuje od dětství.

První kapitoly jsou zaměřeny k obecnějším pedagogicko - psychologickým otázkám, jako jsou specifika mladšího školního věku, společenské postavení dítěte v historii a v současnosti a psychologická charakteristika dítěte mladšího školního věku. V těchto kapitolách autorka čerpá ze značného množství prostudované literatury a snaží se nalézt to podstatné. Ve čtvrté kapitole svou pozornost zaměřuje k hudebnosti dítěte a v páté pak ke vztahu klavírní hudby a pohybu. Následující kapitoly, věnované výzkumu. Poznatky, které autorka načerpala z prostudované literatury se snaží propojit s vlastními zkušenostmi z výuky dětí. V práci předkládá značné množství zajímavých myšlenek a informací, získaných z mnoha zdrojů, slabší stránkou je práce s těmito fakty. Textu by prospělo pečlivější zamyšlení nad logickým uspořádáním předkládaných myšlenek, jejich zobecněním a provázáním a rovněž zredukování opakujících se témat. V rozporu s názvem práce se text dotýká klavírní hry jen zcela okrajově a to ještě někdy poněkud problematickým způsobem: příklad na str. 77: „Pokud si žák prožije nějakou skladbu pohybem, je možné, že tento zážitek přeneseme i do interpretace skladeb. Pokud tyto dva umělecké projevy propojíme, mohou žáci dospět k emocionálnímu působení.“ Z celé práce je znát zaujetí oborem.

Práce trpí množstvím překlepů, formulačních neobratností a nesprávných vazeb: např. str. 10: „Když se tyto části znovu propojí, utvoří celek zvané hudba.“, str. 28: „To znamená propojovat věci, které žák zná, na novou látku.“, str. 22: „Význam hudebních schopností nezávisí jen na vlohovém základu, ale také je utvářena dalšími složkami, jako jsou například kulturní a sociální vlivy jedince, období člověka, ve kterém se aktuálně nachází aj.“ Některé formulace mohou být chápány víceznačně: str. 28: „Již v předškolním věku byla zastoupena dětská tvořivost (děti si např. pod větví představovaly panenku).“ Velké množství jazykových neobratností a nesprávných vazeb se vyskytuje zvláště v páté kapitole: str. 33 „Tímto směrem se zabývá např. Taťána Borisovna JudovinaGalperina. Ve svých cvičení k uvolnění komplexního hracího aparátu využívá cvičení, např. praní, kde se dítě předkloní před sebe a svěsí ruce.“, str. 36 „– metodická příručka, která je věnována pro nejmenší děti“, str. 37 „– kniha je věnována pro budoucí pedagogy 1. stupně ZŠ.“, „metodická příručka, která doplňuje jako praktický doplněk k vyučování HV i TV.“, str. 38 „Dále se autorka věnuje poslechu ve spojení s pohybem závažnějším hudebním formám

např. opera, balet atd. Kniha obsahuje krátké klavírní ukázky, které se vztahují k některým týkajícím se problematikám. “, str. 39 „Cílem Hudební výchovy je nejenom propojovat jednotlivé činnosti tak, aby se žáci více rozvíjeli v hudebních schopnostech a dovednostech, ...“, str. 58 „Mohli bychom zmínit například instruktivní skladby od Petra Ebena. Autor se zabýval již zmíněnou instruktivní tvorbou, vycházel z představ a výchovy dětí a rozvíjel jejich hudebnost. Klavírní skladby pro děti patří k vysoké úrovni, které rozvíjí u žáka cit pro harmonii, formu a hudební výraz.“, str. 59 „B. Viskupová doporučuje při improvizaci zpěvem využít podloženého říkadla a libovolně tak vymýšlet melodie, učitel zazpívá otázku a žák zpěvem odpoví, improvizace melodií na celou báseň apod....Podle B. Viskupové bychom dětem měli usnadnit improvizování počtem tónů, určené tónině, rytmu, taktu apod.Pohybová improvizace se projevuje v prostoru pocit každého jedince.“, str. 60 „Jeden z hlavních představitelů, který k nám pronikal, byl švýcarský hudební pedagog Jacques Dalcroze.“,

str.61 „Přínos této školy je především v zapojení elementárních nástrojů pro děti se zapojení hudbou....Hledal převážně společný základ v různých dějin hudby a hudebních kulturách.“

V některých případech není vůbec jasné, co chtěla autorka říci: str. 58 „B. Viskupová řadí k nejvyššímu stupni hudebně pohybové výchovy, kterou žáci mohou získat na základě získaných pohybových zkušeností a dovedností.“ Autorka myslí pravděpodobně improvizaci, na to ale musí čtenář přijít sám.

Kapitoly věnované výzkumu jsou spíše malou výzkumnou sondou. Autorka sama zmiňuje limitující faktory svého výzkumu. Za nepřijatelnou lze považovat především velmi krátkou dobu pozorování skupiny žáků, šlo o jednorázové pozorování v rámci dvouhodinové lekce. Problémem je také věkové spektrum žáků, 6 – 12 let je veliké věkové rozpětí, které může ovlivnit výsledky více, než jiné porovnávané faktory. Předložené tabulky jsou pro čtenáře značně nepřehledné, se získanými daty by bylo potřeba lépe pracovat. Problematická je také nejednotnost zápisu dat, někdy jsou výsledky psány číslicemi 1, 2, 3, 4, jindy jen samými jedničkami 1, 11, 111, 1111.

Diplomová práce trpí velkým množstvím nedostatků, které je nutné odstranit. Autorka by měla dopracovat výzkum do přesvědčivější podoby, logicky uspořádat předkládané myšlenky, zobecnit je a provázat a odstranit formulační a gramatické nedostatky.

Diplomovou práci nedoporučuji k obhajobě.

V Praze 17.8.2019

Libuše Tichá